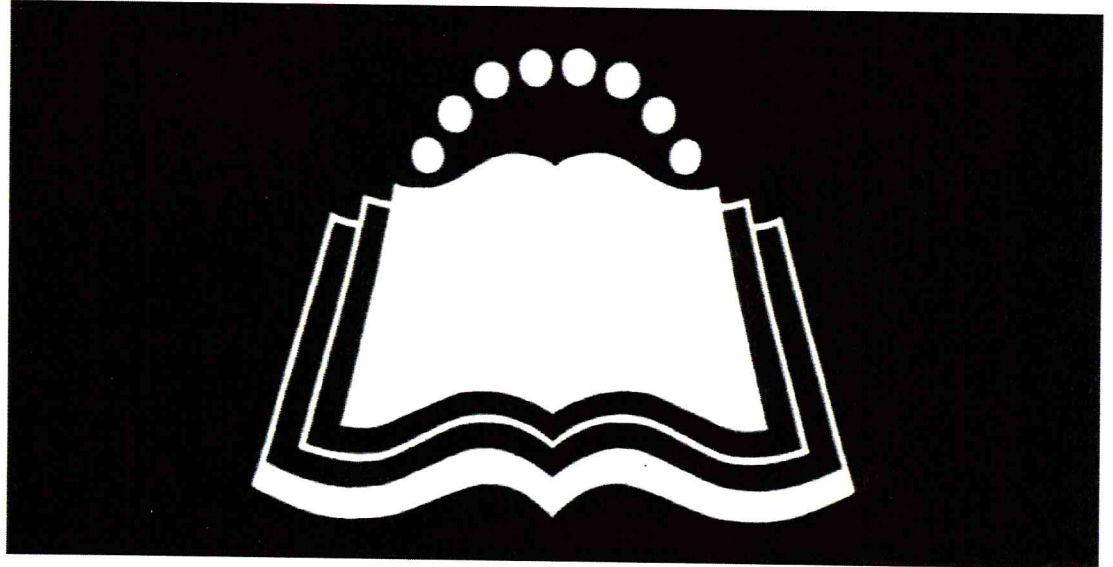

PRITARTA
PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
TARYBOS 2021-02-25 SPRENDIMU
NR. T2-29

**PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

TURINYS

I. BENDROJI DALIS	3
II. VEIKLOS ADMINISTRAVIMAS	4
III. FONDO BŪKLĖ	5
IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	7
V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA	12
VI. PERSONALAS	14
VII. MATELIALINĖ BAZĖ	15
VIII. FINANSAVIMAS	15
IX. IŠVADOS	16

I. BENDROJI DALIS

Palangos miesto savivaldybės viešoji biblioteka (toliau – biblioteka) yra Palangos miesto savivaldybės kultūros politiką įgyvendinanti biudžetinė įstaiga. Bibliotekoje renkami, tvarkomi, saugomi spaudiniai ir kiti dokumentai atsižvelgiant į miesto istorines tradicijas, ekonominę ir kultūrinę vystymąsi, bendruomenės poreikius ir bibliotekininkystės tendencijas. Bibliotekos veikla yra viena iš Palangos miesto savivaldybės 2020 metų kultūros programos (08) dalių. Biblioteka veiklai vykdyti naudoja Savivaldybės tarybos patikėjimo teise suteiktomis patalpomis Vytauto g. 59, 61 ir pagal panaudos sutartį Šventosios g. 1. Bibliotekos veikla finansuojama iš Palangos miesto savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, projektinių lėšų.

Dėl išplitusios COVID-19 ligos pandemijos 2020 metai išskirtiniai pasauliui, Lietuvai, Palangai ir bibliotekai. Palangos miesto savivaldybės viešoji biblioteka prisitaikė prie laikmečio sąlygų. Kiek įmanoma esamomis aplinkybėmis, dirbo stabiliai, siekė tikslų įgyvendinimo.

Bibliotekos struktūroje 2020 m. pokyčių nebuvo. Struktūroje yra trys skyriai – Vaikų literatūros skyrius, Šventosios biblioteka, Vartotojų aptarnavimo skyrius.

Lankytojai aptarnaujami (centrinė biblioteka) – 6 dienas, 51 val. per savaitę, skyriuje Šventosios biblioteka – 5 dienas, 42 val. per savaitę, vaikų literatūros skyriaus poskyryje „Gintaras“ – 5 dienas, 45 val. per savaitę. Biblioteka lankytojus aptarnauja nuo 10 val. iki 19 val., šeštadieniais – nuo 10 val. iki 16 val. Visų amžiaus grupių, socialinių sluoksnių ir poreikių vartotojams sudarytos sąlygos naudotis bibliotekos paslaugomis, yra keltuvas, judėjimo negalią turintiems vartotojams įrengti įvažiavimai į visus skyrius bei administraciją. Šventosios biblioteka yra II aukšte, vartotojams su judėjimo negalia nepritaikyta.

Karantinas

2020 m. bibliotekai, kaip visoms kultūros įstaigoms, dėl Lietuvoje įvesto karantino dukart teko prisitaikyti prie veiklos apribojimų. Pirmojo karantino laikotarpiu nuo kovo 16 d. iki balandžio 25 d. nebuvo aptarnaujami lankytojai, o nuo balandžio 27 d. iki gegužės 22 d., sušvelninus apribojimus, buvo vykdoma veikla tik abonementuose – išduodamos ir priimamos gražintos knygos. Per antrąjį karantiną (nuo lapkričio 7 d.) bibliotekos neuždarytos, nes priskirtos prie būtinųjų poreikių, tik apribota veikla – uždarytos skaityklos, nevyko renginiai, edukacijos ir mokymai. Vartotojams buvo teikiamos knygų grąžinimo ir išdavimo paslaugos. Karantino metu bibliotekoje buvo laikomasi saugos reikalavimų: aptarnavimo vietose įrengtos pertvaros tarp darbuotojų ir lankytojų, dėvimos kaukės, aprūpinta dezinfekcinėmis priemonėmis, sužymėtos laukimo linijos, ribojami lankytojų srautai. Lankytojams pateikta informacija apie lankymosi bibliotekoje sąlygas.

Veiklos apribojimai turėjo neigiamos įtakos bibliotekos tikslų siekimui ir uždavinių vykdymui, veiklos rezultatams. Neįvykdytos dviejų programų priemonės: Etninės kultūros plėtros programos (1.4.3.3.), nes nebuvo galimybių organizuoti edukacinius užsiėmimus ugdymo įstaigose ir Sąlygų kultūrinei (sociokultūrinei) veiklai gerinimo ir materialinės bazės turtinimo programos (1.4.2.4.), nes savivaldybės administracijos nurodymu buvo peržiūrėta, kurių

priemonių, atsižvelgiant į ekstremaliąją situaciją, galima atsisakyti. Neįvykdytų priemonių nepanaudotos lėšos grąžintos į savivaldybės biudžetą.

Net ir neigiamoje situacijoje buvo teigiamų momentų: iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų bibliotekai fondo komplektavimui papildomai buvo skirta 11359,00 Eur, įsisavintos naujos veiklos formos – nuotolinis darbas, nuotoliniai renginiai ir kvalifikacijos kėlimo priemonės.

Koronaviruso protrūkio bibliotekoje nebuvo, fiksuotas tik 1 susirgimo atvejis spalio mėnesį Šventosios bibliotekoje.

II. VEIKLOS ADMINISTRAVIMAS

Bibliotekos nuostatai patvirtinti 2012 m. lapkričio 29 d. savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-286. Darbo tvarka bibliotekoje reglamentuota bibliotekos vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, skyrių tikslai, uždaviniai, funkcijos įteisintos skyrių nuostatuose, darbuotojų funkcijos – pareigybių aprašymuose. Nuostatais apibrėžtas bibliotekoje veikiančių komisijų darbas. Vartotojų aptarnavimas reglamentuotas „Naudojimosi biblioteka taisyklėmis“, „Naudojimosi kompiuteriais ir viešosios interneto prieigos paslaugomis taisyklėmis“. Vartotojams teikiamų mokamų paslaugų sąrašas ir įkainiai patvirtinti Palangos miesto savivaldybės tarybos 2018 m. liepos 19 d. sprendimo Nr. T2-132 1 punktu. Bibliotekos veikla viešinama www.palangamvb.lt ir socialinio tinklo *Facebook* paskyroje. Interneto svetainėje vartotojai turi galimybę įvertinti bibliotekos teikiamų paslaugų kokybę ir pateikti užklausas. Biblioteka administruoja interneto svetainę www.palangoskapines.lt

Per metus parengti 38 įsakymai veiklos klausimais, 32 – personalo klausimais ir 87 – atostogų, komandiruočių klausimais. Išsiųsta 127 raštai įvairioms įstaigoms ir organizacijomis, gauta – 106. Bibliotekos archyvas sutvarkytas. Nuolat saugomų bylų apyraše Nr. 1 įrašyti 678 apskaitos vienetai, Ilgai saugomų bylų apyraše Nr. 2 yra 64 apskaitos vienetai, Atleistų darbuotojų ilgai saugomų bylų apyraše Nr. 3 – 85 apskaitos vienetai (apyrašas netęsiamas).

Gauti ir siunčiami dokumentai pradėti registruoti dokumentų valdymo sistemos „Kontora“ modulyje „Raštinė“.

Atlikus viešųjų pirkimų procedūras, per metus įvykdyti 159 pirkimai už 73223,78 Eur. Elektroninėmis priemonėmis (CPO ir CVP IS) įvykdyta 31,22% bendros viešųjų pirkimų vertės. Biblioteka 2020 m. lapkritį pirmą kartą dalyvavo konsoliduotame pirkime. Siekiant taupyti lėšas, CPO LT organizuotu konsoliduotu pirkimu buvo įsigyta vienkartinė kaukių. Papildytas „Potencialių tiekėjų sąrašas“. Parengti/atnaujinti bibliotekos vidaus dokumentai: Darbo apmokėjimo sistemos aprašas, Darbuotojų nuotolinio darbo tvarkos aprašas, Vidaus kontrolės politika. Atliktas darbuotojų veiklos vertinimas. Dukart per metus vyko 2020 metų veiklos plano priežiūros darbo grupės posėdžiai, kuriuose buvo aptariami plano vykdymo rezultatai.

Palangos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko praėjusių metų konsoliduotų ataskaitų rinkinio duomenų vertinimą ir turto naudojimo auditą. Audito ataskaitoje bibliotekai pastabų pateikta nebuvo. Palangos miesto savivaldybės administracijos centralizuoto vidaus audito skyriaus atliktam vidaus auditui „Vidaus kontrolės politikos formavimas“ pateikta

klausimyno „Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo ir poįstatyminių aktų reikalavimų laikymosi vertinimas“ informacija ir dokumentų kopijos. Pastabų negauta.

Dalyvauta tyrimuose: „Socialiniai tinklai kaip bibliotekos veiklos instrumentas“ (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka) ir „Psichosocialinės rizikos vertinimo ypatybės Lietuvos savivaldybių įmonėse“ (Higienos institutas).

III. FONDO BŪKLĖ

Suformuotas geras bendruomenės poreikius tenkinantis ir viešajai bibliotekai būdingas universalus dokumentų fondas.

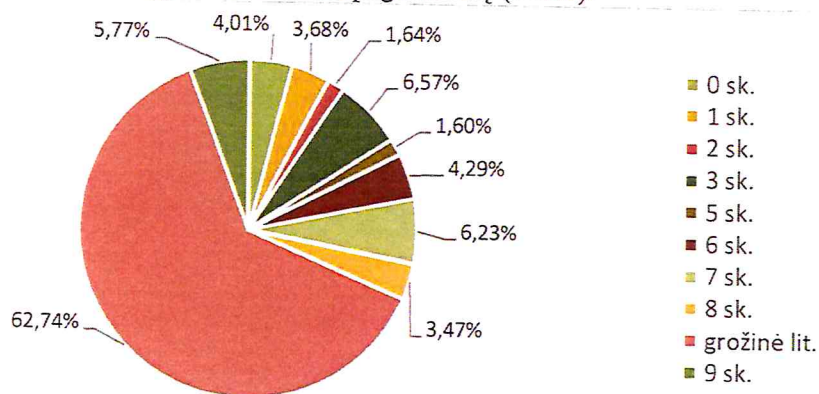
Fonde 2020 m. gruodžio 31 d. yra 73695 fiz. vnt. dokumentų, iš jų:
grožinės literatūros – 46239 fiz. vnt., t.y. 62,74%;
įvairių mokslo šakų (toliau – šakinė) literatūros – 27456 fiz. vnt., t.y. 37,26%.

Vaikams iki 14 metų skirtos literatūros – 14221 fiz. vnt., t.y. 19,30%.

Dokumentų lietuvių kalba – 95,12%. Iš užsienio kalbų daugiausia leidinių rusų (2,88%) ir anglų (1,14%) kalbomis.

Iš viso fonde yra 23063 pavadinimų dokumentų, t. y. 1 pavadinimo vidutiniškai po 3,19 egzempliorių. Skaitmeninių dokumentų yra 269 fiz. vnt., 179 pavadinimų.

Diagrama Nr. 1 Dokumentų fondo sudėtis pagal turinį (UDK).

2020 m. bendrojoje fondo apskaitoje yra 107 komplektai, 23 pavadinimų neterminuoto saugojimo kraštotyrimai periodiniai leidiniai.

Gavimas, nurašymas

2020 m. gauta 3453 fiz. vnt., 1919 pavadinimų, iš jų:
grožinės literatūros – 2501 fiz. vnt., t.y. 72,43% naujų dokumentų;
šakinės literatūros – 952 fiz. vnt., t.y. 27,57% naujų dokumentų.

2020 m. gauti dokumentai sudaro 4,68% viso fondo.

Vaikams iki 14 metų gauta 1213 fiz. vnt., t.y. 35,13% naujų dokumentų.

Gauta 33 fiz. vnt. 16 pavadinimų skaitmeninių dokumentų.

Naujai gautų dokumentų paskirstymas kalbomis: lietuvių k. – 3385 fiz. vnt. (98,03%), užsienio kalbomis – 68 fiz. vnt. (1,97%). Visi leidiniai užsienio kalbomis gauti nemokamai.

Nemokamai gauti 398 fiz. vnt.; iš jų 276 fiz. vnt. – dovanos, 106 fiz. vnt. – perdavimas, 16 fiz. vnt. – vietoj pamestų.

Fondo dokumentams (be periodikos prenumeratos) iš viso gauta 27814,93 Eur, iš jų 1047,93 Eur – savivaldybės lėšos, 15408 Eur – valstybės lėšos ir 11359,00 Eur valstybės vardu pasiskolintos lėšos. Labai reikšmingos buvo papildomai gautos lėšos – dėl COVID-19 pandemijos 2020-aisiais Kultūros ministro įsakymu apskričių ir savivaldybių viešosioms bibliotekoms papildomai skirta valstybės vardu pasiskolintų lėšų fondų komplektavimui.

Naujų dokumentų paskirstymas skyriams:

1670 fiz. vnt. (48,36%) – vartotojų aptarnavimo skyriui;

1448 fiz. vnt. (41,93%) – vaikų literatūros skyriui;

332 fiz. vnt. (9,61%) – skyriui Šventosios biblioteka;

3 fiz. vnt. (0,09%) – metodinė literatūra (komplektavimui).

Fondas komplektuotas atsižvelgiant į skyrių vedėjų pateiktus poreikius, aktualijas, komplektavimo spragas bei vartotojų pageidavimus. 2020 m. dokumentų buvo įsigyta per CVP IS iš 24 tiekėjų (2019 m. – iš 14 tiekėjų). Už 2020 m. gautas finansavimo lėšas įsigyto 1 dokumento vidutinė vertė – 8,05 Eur (2019 m. – 8,62 Eur).

Nurašyta – 6426 fiz. vnt., iš jų grožinės – 4331 fiz. vnt. (67,40%), šakinės – 2095 fiz. vnt. (32,60%). Nurašyta 19 vartotojų pamestų dokumentų.

Nurašymo paskirstymas pagal skyrius:

4657 fiz. vnt. – vartotojų aptarnavimo skyrius;

1369 fiz. vnt. – vaikų literatūros skyrius;

400 fiz. vnt. – skyrius Šventosios biblioteka.

Karantinas buvo patogi proga tvarkyti fondą – atrinkti susidėvėję ir vartotojų sugadinti dokumentai. Buvo sutvarkytas atsarginis fondas ir fondas rusų kalba.

Fondo apyvartos rodiklis – 1,37.

Fondo apyvartos rodiklis (pagal išduotį į namus) – 0,72.

Periodikos prenumerata

Periodika prenumeruojama tik savivaldybės biudžeto lėšomis. 2020 m. lėšos prenumeratai – 5409,07 Eur.

Periodinių leidinių vartotojams pasiūla 2020 m. buvo labai gera, vartotojai patenkinti. Prenumeruoti 128 komplektai periodinių leidinių, iš jų laikraščių – 27. Iš viso prenumeruoti 96 pavadinimų leidiniai, iš jų 13 pavadinimų – vaikams.

Labiausiai skaitomas laikraštis – „Palangos tiltas“, todėl prenumeruojami 5 komplektai. Skaitykloje nuolat lankosi kultūrinę periodiką mėgstantys skaitytojai, jų poreikiams – „Šiaurės Atėnai“, „Kultūros barai“, „Muzikos barai“, „Metai“, „7 meno dienos“. Prenumeruojamas profesinis žurnalas „Tarp knygų“ ir vaikų literatūros aktualijoms skirtas „Rubinaitis“.

Nemokamai gauta daug periodinių leidinių iš įvairių šaltinių, tačiau kai kurių gauti pavieniai numeriai, metų pabaigoje nesusidaro jų komplektas. Ne visi nemokami leidiniai aktualūs, kai kuriuos biblioteka gauna, net nežinodama, kas siunčia.

Aprūpinimas dokumentais

2020 m. aptarnaujamos bendruomenės gyventojų – 17990. Išvestiniai rodikliai skaičiuojami vadovaujantis šia viešai pateikiama Statistikos departamento informacija.

Aprūpinimas dokumentais:

1 gyventojui tenka 4,10 dokumentai (iš viso);

1 gyventojui tenka 0,19 naujai gautų dokumentų;

1 registruotam vartotojui tenka 13,59 fiz. vnt. fondo dokumentų;

1 registruotam vartotojui tenka 0,63 fiz. vnt. naujai gautų dokumentų.

Gautos piniginės lėšos fondo dokumentams įsigyti (be periodikos):

1 gyventojui – 1,55 eur;

1 vartotojui – 5,13 Eur.

IV. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Registruoti vartotojai, lankytojai

Veiklos apribojimai dėl karantino lėmė ir gerokai mažesnius nei ankstesniais metais vartotojų aptarnavimo rodiklius. Tai ypač neigiamai paveikė lankytojų skaičių, nes buvo uždarytos skaityklos, nevyko renginiai ir edukacijos.

2020 m. registruotų vartotojų skaičius – 5422, t.y. 837 mažiau nei 2019 m.

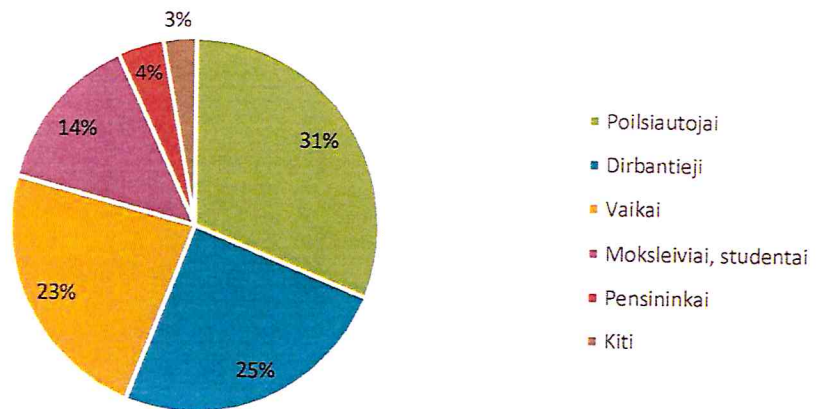
Perregistruoti – 3840 (t.y. 244 mažiau negu 2019 m.), naujai užregistruoti – 1582 (t.y. 583 mažiau negu 2019 m.).

Vaikų iki 14 metų užregistruota – 1075, t.y. 96 mažiau nei 2019 m.

Net 85% vartotojų yra aktyvūs abonentai. Net 27% aktyvių abonentų yra „Poilsiautojai“, galima daryti prielaidą, kad juos tenkina bibliotekos paslaugos. Vaikai iki 14 metų sudaro 11% aktyvių abonentų.

Vartotojai, kurie pasiekiami el. p. sudaro 33% registruotų vartotojų ir tai yra galimybė didinti vartotojų pasiekiamumą. Dauguma bibliotekos registruotų vartotojų yra moteriškos lyties asmenys – net 75%.

Diagrama Nr. 2 Vartotojų sudėtis pagal grupes

Gyventojų sutelkimas – 30,14% (2019 m. – 35%)

Apsilankymų skaičius 2020 m. – 63524 (-28600 lyginant su 2019 m.); iš jų 16492 – vaikai iki 14 metų.

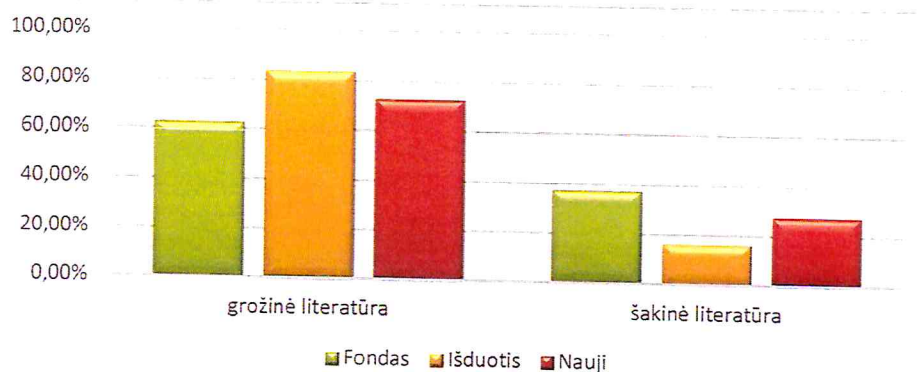
2020 m. skolininkams išsiųsta 441 raginimas paštu, 70% skolininkų atsiskaitė. Skolininkams, kurie registracijos metu yra nurodę el. p., LIBIS programa automatizuotai siunčia priminius ir tai yra labai efektyvu.

Bendras lankomumas – 11,72. Vaikų iki 14 metų lankomumas – 10,42 .

Dokumentų išduotis

Iš viso išduota dokumentų – 100886 fiz. vnt., iš jų vaikams iki 14 metų – 18805 fiz. vnt. Dokumentų išduotis: 53682 fiz. vnt. – į namus ir 47204 fiz. vnt. – vietoje. Dėl karantino laikotarpio uždarytų skaityklų gerokai sumažėjo dokumentų išduotis vietoje, lyginant su 2019 m. vietoje skaityta net 41% dokumentų mažiau. Dokumentų išduoties į namus sumažėjimas nėra toks didelis, tik 13%, nes antrojo karantino laikotarpiu knygų išdavimo paslauga nebuvo sustabdyta, tik dėl saugumo gyventojai rečiau lankėsi bibliotekoje nei įprasta.

Diagrama Nr. 3 Grožinės ir šakinės literatūros procentai naujų leidinių, fonde ir išduotyje

Grožinės literatūros ir fonde, ir užsakoma daugiausiai, nes ji ir skaitoma labiausiai.

Šakinės literatūros galėtų būti mažiau ne tik fonde, bet ir užsakoma, tačiau jos kasmet išleidžiama daug ir įvairios, o fondas turi atspindėti aktualijas.

2020 m. grožinės literatūros į namus išduota 83,6%, šakinės – 16,4% (LIBIS duomenys, be periodikos išduoties).

Lentelė Nr. 1. Šakinės literatūros skyrių fondų panaudojimas (procentais)

UDK skyrius	0	1	2	3	5	6	7	8	9
Procentinė išraiška	50,6	70,61	20,7	26,0	40,7	41,8	15,1	15,0	27,8

Kaip matyti iš pateiktų duomenų šakinės literatūros geriausias fondo panaudojimo procentas yra filosofijos mokslų (1 skyrius), toks didelis susidomėjimas filosofija fiksuojamas jau antrus metus iš eilės. Mažiausiai naudojami meno (7 skyrius), kalbos ir literatūros mokslų (8 skyrius) bei religijos (2 skyrius) fondo dokumentai. Fonde dar yra daug prieš 20–30 metų išleistų šių mokslo šakų literatūros, kuri vartotojams mažai aktuali, nors knygų fizinė būklė gera.

Į namus 2020 m. vidutiniškai 1 vartotojui išduota 9,90 fiz. vnt. (2019 m. – 9,91 fiz. vnt.). Šio rodiklis keletą pastarųjų metų beveik nekinta ir tai rodo, kad poreikis skaityti yra stabilus, ilgalaikis.

Vidutiniškai 1 vartotojui per metus išduota 18,61 fiz. vnt. fondo dokumentų; vaikui iki 14 metų – 17,49 fiz. vnt.

2020 m. dokumentų rezervavimo paslauga naudojosi 27% registruotų vartotojų. Daugiausia užimtus dokumentus rezervavo darbingo amžiaus asmenys (44%), pensijinio amžiaus asmenys sudarė 20% pasinaudojusių rezervacija. Daugiausia vartotojai knygas rezervuoja savarankiškai per bibliotekos el. katalogą, kitiems padeda bibliotekininkai. 83% rezervuotų dokumentų – grožinė literatūra.

2020 m. dažnai skaityta grožinė verstinė literatūra, tačiau pati skaitomiausia knyga buvo lietuvių autorės Kristinos Sabaliauskaitės „Petro imperatorė“, išduota 128 kartus. Prie šios knygos kelis kartus buvo susidariusios rezervacijos eilės.

Vaikų iki 14 metų skaitomiausių knygų pozicijoje jau kelinti metai yra „Nevykėlio dienoraščio“ visos dalys.

Skaitomumas (bendras) – 18,60. Vaikų skaitomumas – 17,49.

Skaitomumas pagal išduotį į namus (bendras) – 9,90.

2020 metų pabaigoje vartotojams sudarytos sąlygos knygas grąžinti bekontakčiu būdu knygas paliekant knygų grąžinimo dėžėje. Karantino laikotarpiu ši dėžė atvira visą parą. Paskutinėmis metų dienomis įsigytas biblioterminalas ir vartotojai galės užsakytas knygas pasiimti be kontakto su darbuotoju ir nepriklausomai nuo bibliotekos darbo laiko.

Darbo vietos, vartotojų mokymai

Vartotojams bibliotekoje yra 123 darbo vietos, iš jų 22 kompiuterizuotos, visos tinklinės ir su interneto prieiga.

Mokymų gyventojams buvo 3034 val., dauguma jų pagal viešųjų bibliotekų projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ pradedančiųjų ir pažengusiųjų mokymų programas. Projekto mokymus vedė dvi bibliotekos darbuotojos-projekto lektorės. Kaip ir kasmet, nemažai teikta ir individualių konsultacijų vartotojams. Dėl karantino uždarius skaityklas, mokymai nevyko.

Statistiniai duomenys apie bibliotekoje vykusius gyventojų mokymus pateikti į Lietuvos bibliotekų portalą www.3erdve.lt.

2020 m. tarpbibliotekinio abonemento paslauga vartotojai nesinaudojo nė karto – negauta ir neišsiųsta užklausų.

Renginiai

Renginiai yra svarbi bibliotekos veiklos dalis, suteikianti nemokamas galimybes gyventojams susipažinti su visuomenės veikėjais, knygų autoriais, menininkais ir jų kūryba. Renginiai planuoti gerokai iš anksto, tačiau 2020 m. planus sujaukė veiklos apribojimai dėl karantino. Karantino metu parodos, skaitymai, edukaciniai užsiėmimai buvo perkelti į virtualią erdvę.

Biblioteka dalyvavo projekte „Biblioteka visiems“, kuriuo siekiama sukurti naujų paslaugų Autizmo spektro (ASS) ir kitų kalbos, komunikacijos ir elgesio sutrikimų turintiems lankytojams. Nuo 2020 m. lapkričio mėn. įdiegtos priemonės, palengvinančios šių žmonių lankymąsi bibliotekoje – „Sensorinio gesintuvo“ rinkinys.

Per metus organizuota 112 renginių, iš jų 74 – parodos. Renginių formos įvairios: knygų aptarimai ir pristatymai, literatūriniai vakarai, reikšmingų įvykių ir sukakčių minėjimai, diskusijos, parodų pristatymai, paskaitos, „protų mūšiai“, koncertai, suaugusiųjų mokymai, filmų peržiūros. Bibliotekoje labai vertinami tradiciniai renginiai ir įvairios akcijos, nes pritraukia nuolatinius lankytojus. Tokių būta ir 2020m.: sausį prasidėjo intelektualinis žaidimas „Aukšinis protas“, kuris vyko devynis antradienius ir dėl karantino buvo sustabdytas; vasarį bibliotekoje buvo rašomas Nacionalinis diktantas, 33 dalyviai varžėsi raštingiausio moksleivio ir suaugusiojo kategorijose; vyko Knygų skaitytojų klubo susitikimai; nacionalinė akcija „Senjorų dienos internete“ ir kt.

Reikšmingiausi 2020 m. renginiai:

Dramų skaitymų draugijos Palangoje susitikimai, koordinuojami Rolando Rastausko: autorius Herkus Kunčius skaitė pjesę „Laisvės arena“ (LRT laidoje „Kultūros diena“ buvo rodomas reportažas iš šio renginio), Vytauto Balsio filmo „Ataraxia“ peržiūra, susitikimas su tinklaraštininku, fotografu Ignu Staškevičiumi ir dokumentinio filmo „Trejetas“ peržiūra, dar vienas susitikimas su rašytoju Herkumi Kunčiumi ir jo dramos „Avangardistai“ naujos knygos „Nušviesta“ skaitymai;

Palangos kraštovaizdžio bičiulių klubo organizuota diskusija apie Palangos architektūrą;

Nepriklausomybės atkūrimo trisdešimtmečiui skirtas renginys – bibliotekininkų parengtos stendinės parodos „Laisvėjanti Palanga“ pristatymas, susitikimas su palangiškiais Sąjūdžio aktyvistais, dokumentinės juostos apie Palangos Sąjūdžio iniciatyvinės grupės pirmąjį susirinkimą peržiūra ir Sąjūdžio plakatų, kabėjusių Palangoje 1988–1989 m., parodos pristatymas;

Henriko Senkevičiaus novelės „Jūros švyturio sargas“ pristatymas (Šventosios bibliotekoje);

poezijos popietė „Baltijos dvasia“ (Šventosios bibliotekoje);

mokytojo Algimanto Vincento Želvio knygos „Puošybės elementai medinėje Palangos architektūroje“ pristatymas.

Parodos eksponuojamos parodų salėje, interneto bei periodikos skaityklose, vaikų literatūros skyrius (3 erdvėse), Šventosios bibliotekoje. Buvo įvairių parodų, vienos labiau sėkmingos, kitos – mažiau, nes autorių patirtys ir meistriškumo lygiai skirtingi. Lankytojai labiausiai domėjosi tautodailininko Giedriaus Venckaus medžio darbų paroda ir Juozo Griušio karikatūrų paroda (dėl renginių ribojimo ši paroda buvo perkelta į virtualią erdvę).

Autoriai pristatė įvairiomis technikomis atliktus darbus: grupės fotomenininkų fotografijų ciklas „Vertybės“, Modesto Malinausko tapyba „Karantinas baigiasi“, Ramintos Maciulevičiūtės fotografijos „Viecinės kartos“, Renatos Kilinskaitės fotografijos „Vandens žemėje: pasakiškos pelkių paslaptys“, Tomo Jovaišos akvarelės, tapyba ant šilko „Ilgesys“ (Palangos šilko klubas), autorių grupės karikatūrų ir šaržų paroda „Gera pradžia – pusė darbo?“, Jovitos Brasienės siuvinėti darbeliai „Senjorės laisvalaikis“, Eisvinos Marčiukaitės keramika „Žiemos stebuklai“.

Ugdytinių kūrybiškumu stebinanti Palangos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos paroda „Nelikim su negalia vieni“ eksponuota interneto skaitykloje ir virtualioje erdvėje.

Renginiai vaikams

Bibliotekos renginių vaikams tikslas – skatinti skaitymą, ugdyti kūrybiškumą ir auginti naują bibliotekos vartotojų kartą. Vaikams buvo organizuojami įvairių formų renginiai: ekskursijos, skaitymai, edukaciniai užsiėmimai, teminės literatūrinės, kūrybinių darbų parodos, paminėtos istorinės ir valstybės švenčių datos. Ekskursijose vaikų literatūros skyriuje lankėsi lopšelių–darželių „Gintarėlis“, „Nykštukas“ ugdytiniai ir Palangos pradinės mokyklos mokiniai.

Iki karantino dar spėta vaikus pakviesti į edukacinius užsiėmimus „Geltona. Žalia. Raudona“, Edukacinėje erdvėje šeštadieniais buvo organizuojami edukaciniai užsiėmimai su LEGO Education robotikos konstruktoriais. Kai nebuvo galimybių organizuoti renginius gyvai, jie vyko virtualiai: akcijos „Tėčiai skaito vaikams“ skaitymai, penktadienio skaitymai (pagal Lorenz Pauli, Kathrin Scharer knygą „Piplioteka??? Lapė bibliotekoje“, pagal Tad Hills knygą „Ančiukas ir Žasiukas. Paslaptingas kiaušinis“ ir kt.), edukacinis užsiėmimas šeimai, kaip pasigaminti advento kalendorių, advento skaitymai (iš knygelių „Belaukiant Kalėdų“, „Snieguotos istorijos“ ir kt.).

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Informacija apie bibliotekos veiklą pateikiama internetinėje svetainėje www.palangamvb.lt ir socialinio tinklo *Facebook* paskyroje. Socialinio tinklo *Facebook* paskyros duomenys:

1717 sekėjų, aktyviausi 35–44 metų;

80% sekėjų – moterys;

informacija pasiekė 93979 vartotojus.

2020 m. paskelbtos 24 publikacijos spaudoje ir 222 internete. Bibliotekos veikla intensyviai internete viešinta www.palanga.lt, www.palangamvb.lt, kasvyksta.lt, lrt.lt, lrs.lt, voruta.lt, musupalanga.lt ir įvairiose FB paskyrose.

V. INFORMACINĖ IR KRAŠTOTYROS VEIKLA

Bibliotekos informacijos paieškos sistemą sudaro elektroninis katalogas bei informacinis dokumentų fondas. Kortelinis katalogas nebenaudojamas, jis saugomas. Visas bibliotekos fondas yra elektroniniame kataloge, paiešką galima atlikti tiek bibliotekoje, tiek nuotoliniu būdu. Automatizuotai parengtų bibliografinių įrašų elektroniniame kataloge yra 104344, iš jų 2317 parengti 2020 m.

Gautos 1338 užklauskos, iš jų:

52 – faktografinės;

100 – tikslinamoji;

333 – adresinės;

758 – teminės.

2020 m. gauta 108 užklausom mažiau negu 2019 m., tačiau daugiau gauta elektroninėmis priemonėmis 150, o 2019 m. – 108. Užklauskas vartotojai teikia ne tik tiesiogiai bendraudami su darbuotoju, bet ir per *Klausk bibliotekininko*, *Facebook*, www.palangamvb.lt. Atsakyta į visas užklauskas.

Vartotojams prieinamos Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos centralizuotai prenumeruojamos tos pačios duomenų bazės, kaip ir ankstesniais metais: *Infoplex*, EBSCO duomenų bazių paketas, *Naxos Music Library*, *Vyturys* (lietuvių autorių ir knygų lietuvių kalba mokyklinio amžiaus skaitytojams). Duomenų bazėmis galima naudotis bibliotekoje arba per nuotolį, gavus prisijungimo slaptažodį. 2020 m. duomenų bazėmis naudojosi 608 vartotojai (+123 lyginant su 2019 m.).

Populiariausia yra lietuviška teisinė duomenų bazė *Infoplex* – pasinaudojo 479 kartus (2019 m. – 436). Angliškomis duomenų bazėmis vartotojai naudojos 126 kartus (2019 m. – 49).

2020 m. elektroninės paslaugos:

13754 – interneto seansai;

764 – atsiųstųjų dokumentų;

3309 – atsiųstųjų įrašų;

12644 – virtualių apsilankymų.

Kraštotyros veikla

Bibliotekos kraštotyros fondas – pati unikaliausia fondo dalis, kurioje kaupiama informacija apie Palangą, miestui reikšmingus įvykius ir žmones.

2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis kraštotyros fone buvo 2192 vnt. 1744 pav. dokumentų. 2020 m. fondas papildytas 71 fiz. vnt., 56 pavadinimų dokumentais. Šį fondą sudaro palangiškių rašytojų, poetų, literatų, mokslininkų knygos, leidiniai skirti Palangos mieste gimusiems, gyvenusiems ar dirbusiems žmonėms, Palangos krašto gamtai, istorijai, kultūrai, švietimui ir pan. Fonde yra ir neinventorintų dokumentų: teminių publikacijų segtuvų, vietinių žurnalų ir laikraščių komplektų, rankraščių albumų, rankraščių ir kitų dokumentų.

Kraštotyros fondu vartotojai gali naudotis kraštotyros skaitykloje. Pagrindinės kraštotyros skaityklos veiklos kryptis buvo: fondo komplektavimas, saugojimas ir panaudojimas, informacijos ir dokumentų apie krašto istoriją, dabartį, įžymius žmones rinkimas ir patrauklus pateikimas vartotojams. Kraštotyros skaitykloje ir Šventosios bibliotekoje nuolat pildomi personalijų ir periodinių leidinių iškarpų teminiai segtuvai iš spaudos ir el. informacijos šaltinių.

Kraštyriniai įrašai el. katalogo dalyse:

„Nuotraukų fondas“ – 641 įrašas;

„Šventosios ekspedicija. 1993 m.“ – 218 įrašų;

„Etninė kultūra“ – 31 įrašas.

„Emilijos Adiklienės archyvas“ – 721 įrašas. 2020 m. šioje katalogo dalyje sukurta ir sudalykinta 112 įrašų, redaguota 300 įrašų.

2020 m. reikšmingesni kraštyriniai darbai:

paruoštas „2020 metų žymių Palangos datų kalendorius“ (595 įrašai);

pertvarkytas bibliotekos svetainėje viešinamas žinynas „Palangos vardai“: vietoje išsamių biografijų personalijos pristatomos minimaliai, nurodant ryšį su Palanga. Žinyne „Palangos vardai“ yra 423 pavardės;

parengtas „2020 m. žymių Palangos datų kalendorius“, kuriame pažymėtos istorijos, kultūros įvykių sukaktys;

„Palangos įvykių kronika“ papildyta miestui reikšmingų įvykių įrašais (8 pozicijos);

papildytas virtualus vadovas po Palangos kapines www.palangoskapines.lt;

pildytas bibliografinis sąrašas „Palangos viešoji biblioteka spaudoje 2020 m.“;

bibliografija „Palangos viešoji biblioteka. 2018–“ papildyta 24 pozicijomis;

virtualiajai elektroninio paveldo sistemai (VEPS) suskaitmeninta 15 kultūros paveldo objektų, jie suinventorinti, sukurti bibliografiniai įrašai ir metaduomenys;

kraštotyros fondu suskaitmeninta 340 objektų;

sutvarkyta, susisteminta ir aprašyta 450 bibliotekos istorijos fotografijų;

nuskenuoti 348 kraštotyros fondo knygų turiniai, jais papildyti bibliografiniai įrašai;

parengtos 9 kraštotyros pobūdžio publikacijos: apie Sąjūdžio laikotarpį Palangoje; bibliotekos pokyčius per dvidešimtmetį; teniso sportą XX a. I pusėje Palangoje ir žymiausias

kraštiečius tenisininkus; žirginių sportą XX a. I pusės Palangoje, pirmąjį hipodromą, konkūrus jame bei Europos konkūro čempiono jojimo mokyklą kurorte; Eglės – žalčių karalienės meniniai užrašymai nuo pirmojo užrašymo iki Antrojo pasaulinio karo; apie Povilo Višinskio gyvenimą ir jo sąsajas su Palanga, palangiškių teatro mėgėjų veiklą tarpukario Palangoje; profesorių Vladą Jurgutį; apie palangiškį Joną Piktuižį, Lietuvos kariuomenės savanorį. Straipsniai spausdinti laikraštyje „Palangos tiltas“, respublikiniuose leidiniuose „Voruta“, „Tarp knygų“, interaktyviuose naujienų portaluose (VE, Voruta), bibliotekos svetainėje;

kraštotyros skaitykloje aptarnauta 213 lankytojų, vietoje išduota 3103 fiz. vnt. dokumentų, atsakyta į 144 kraštotyrimines užklausas.

VI. PERSONALAS

2020 m. darbuotojų kaitos nebuvo. Dirbo 27 darbuotojai, iš jų – 22 profesionalūs bibliotekininkai.

Profesionalių bibliotekininkų:

su aukštuoju išsilavinimu – 17;

su aukštesniuoju išsilavinimu – 5;

14 darbuotojų turi bibliotekininkystės arba informacijos mokslų išsilavinimą.

Veiklos efektyvumo rodikliai, tenkantys 1 bibliotekininkui:

vartotojų – 246;

lankytojų – 2887;

dokumentų išduoties – 4586 fiz. vnt.

Pirmojo karantino metu apie 70% darbuotojų dirbo nuotoliniu būdu, per antrą karantiną – apie 25-30%, nes biblioteka nebuvo uždaryta, teikė knygų išdavimo/grąžinimo paslaugas.

Metų pradžioje buvo patvirtintas darbuotojų kvalifikacijos kėlimo planas, tačiau 2020-ųjų realybė iš esmės jį pakoregavo – vienų mokymų neliko, kiti vyko nuotoliniu būdu ir visai kitais nei planuota terminais, atsirado ir nenumatyti. Kvalifikaciją kėlė 17 bibliotekos darbuotojų.

2020 m. kontaktinių mokymų būta nedaug:

direktorius dalyvavo mokymuose „Lyčių lygybė ir paslaugų teikimas“;

bibliotekininkai dalyvavo mokymuose: „Biblioterapijos metodikos taikymo technologijos“, „Turinio skaitmeninimas ir metaduomenų kūrimas“, „Media3“, „Kūrybinio paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“, „Šiuolaikinė biblioteka: galimybės bendruomenei“, „Turinio skaitmeninimo ir metaduomenų kūrimas“ bei Vilniaus knygų mugės ir Klaipėdos knygų mugės renginiuose.;

direktoriaus pavaduotoja dalyvavo darbo su dokumentų valdymo sistemos „Kontora“ modulių „Raštinė“;

vyriausioji specialistė viešiesiems pirkimams dalyvavo mokymuose „Praktiniai darbo su CVP IS mokymai: darbas su sistema, reguliavimas, dokumentacija“.

Bibliotekos darbuotojai aktyviai dalyvavo pačios bibliotekos vykdyto projekto „Kūrybinis žvilgsnis į rytojų“ mokymuose: „Konfliktinių situacijų valdymas“, „Informaciniai elektroniniai ištekliai“, „Dokumentų valdymas“, „Renginių organizavimas“, „Vaikų ir paauglių literatūros apžvalga“, „Skaitymo skatinimo iššūkiai“, „Projektų rengimas“.

Darbuotojai dalyvavo įvairiuose nuotoliniuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose: „Kaip tapti draugiškesnėmis bibliotekomis autizmo spektrą turintiems žmonėms“, „Ar knygos gydo“, „Vaikų ir paauglių literatūra: tarp stabilumo ir kismo“ ir kt.

VII. MATERIALINĖ BAZĖ

2020 m. įsigyta labai reikalingo ilgalaikio turto: knygų gražinimo dėžė ir biblioterminalas, (knygų išdavimui be tiesioginio kontakto ir nepriklausomai nuo bibliotekos darbo laiko). Įsigyta ir inventoriaus: konferenciniai stalai, kompiuterio sisteminis blokas, spausdintuvai, nešiojamas kompiuteris, vitrininės spintelės ir kt.

Didelė problema yra nešildomos Šventosios bibliotekos patalpos. Šildantis tik elektriniais šildytuvai, šaltuoju metų laiku temperatūra būna 12-14 laipsnių ir tai yra diskomfortas darbuotojams bei vartotojams. Laukiama bibliotekos perkėlimo į kitas patalpas.

VIII. FINANSAVIMAS

Finansavimas ir pajamos (su projektų lėšomis)

Gauta lėšų – 449 242,64 Eur (23 030,47 Eur daugiau, negu 2019 m), iš jų:
 412 852,49 Eur – savivaldybės biudžeto asignavimai;
 26 767,00 Eur – valstybės biudžeto asignavimai (knygoms);
 6 870,15 – už nuomą ir mokamas paslaugas;
 553,00 Eur – finansinė parama;
 2 200,00 Eur – projektų lėšos;

Išlaidos (su projektų lėšomis)

Išlaidos – 449 242,64 Eur, iš jų:
 33 179,00 Eur – knygoms ir periodinių leidinių prenumeratai;
 379 287,66 Eur – darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms;
 14 904,11 Eur – ryšių ir komunalinėms paslaugoms;
 2 622,50 Eur – ūkinis inventorių;
 4 879,04 Eur – informacinių technologijų prekėms ir paslaugoms;
 4 000,00 Eur – biblioterminalas;
 499,72 Eur – knygų gražinimo dėžė;
 2 995,99 Eur – COVID-19 apsaugos priemonėms;
 6 874,62 Eur – kitos išlaidos.

Dėl veiklos apribojimų per karantiną buvo žymūs pokyčiai tarp planuotų ir gautų lėšų:
 planuota gauti nuomos pajamų 5200,00 Eur, o surinkta 3015,00 Eur, t.y. 2185,00 Eur arba 42% mažiau, nes 2020-04-09 Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-59 karantino laikotarpiu nuomininkams nevykdant veiklos, neskaičiuojami nuompinigiai;
 planuota gauti pajamų už suteiktas paslaugas 5400,00 Eur, o surinkta 3855,15 Eur, t.y. 1544,85 Eur arba 29 % mažiau.

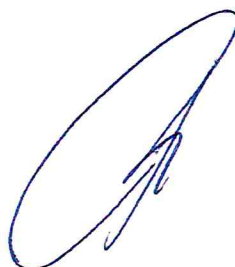
Lentelė Nr. 2 Asignavimų suvestinė

Pavadinimas	Kodas	Asignavimai		
		Patvirtinti	Panaudoti	Grąžinti (-) Papildomi (+)
Sąlygų kultūrinei (sociokultūrinei veiklai) gerinimas ir materialinės bazės turtinimas	1.4.2.4.	3000,00 (B)	0,00	-3000,00
		5400,00 (SP)	3855,15	<i>nesurinkta</i>
		5200,00 (PN)	3015,00	
Savivaldybės kontroliuojamų įstaigų veiklos kofinansavimas	1.4.2.8.		660,00	
Etninės kultūros bei tradicijų išsaugojimas ir sklaida	1.4.3.3.	1600,00	0,00	-1600,00
Valstybinių kalendorinių švenčių, minėtinių datų renginių organizavimas	1.4.3.7.	1100,00	1100,00	
Švenčių, kultūros ir meno renginių organizavimas	3.2.1.8.	2853,00	362,92	-2490,08
Budžetinės įstaigos išlaikymas	4.2.1.3.	367700,00	373701,68	+6001,68

IX. IŠVADOS

Veiklos apribojimai dėl karantino turėjo neigiamos įtakos veiklos rezultatams;
 Pirmą kartą vykdytas konsoliduotas pirkimas;
 Gautas papildomas finansavimas fondo dokumentų įsigijimui;
 Geras periodinių leidinių asortimentas;
 Vartotojai aktyviai naudojami dokumentų rezervavimo paslauga;
 Didesnė duomenų bazių panauda;
 Mažiau lankytojų dėl uždarytų skaityklų ir nevykusių renginių;
 Knygų grąžinimo dėžė ir biblioterminalas – bekontakčiam knygų grąžinimui ir išdavimui;
 Pokytis tarp planuotų lėšų ir gautų.

Direktorius

Kęstutis Rudys